

Italija se čuti ogroženo - Sv. Oče, Pij XI. preminul

Italijanska vlada uradno objavila, da bo morala izpopolniti svojo obrambo, češ, da ji preti nevarnost od angleško-francoske zveze. — Novi napadi časopisja na Francijo. — Španija ne bo naklonjena Franciji, pravijo.

Rim, Italija. — Mussolinijeva vlada je hipoma začutila potrebo, da mora Italija dobiti še več orožja, kakor ga že ima, da si je že zdaj takorekoč zakopana v njem. Nova nevarnost ji grozi, kakor se omenja v uradnem poročilu, ki je bilo izdano v sredo zvečer v Informazione Diplomatica, in to nevarnost vidi v trdni zvezi med Francijo in Anglijo, o kateri je povdaril angleški min. predsednik Chamberlain v ponedeljek.

Vse do zadnjih dni je italijansko časopisje dopovedovalo svojim čitateljem, da je Francija docela osamljena, in da ne more računati na resno pomoč od angleške strani. Chamberlainova izjava pa je časopisju zaprla sapo, da dva dni niti do besede ni prišlo, ker pač ni moglo svojega stališča kar čez noč izpremeniti; to je bil vzrok, da se ta dva dni napadi na Francijo popolnoma izostali. Da napravi potem vsaj navidezno častni prehod, je časopisje najprej omalovaževalo izjavo, češ, da je dvoumna in brez večjega pomena, na kar je omenjeni uradni list vodil h končnemu preokretu in tako zdaj celokupno časopisje, dasi pri tem trpi njega doslednost s prejšnjim stališčem, ponavlja za tem glasilom, da angleško-francoska zveza ni samo zelo važna, marveč tudi zelo nevarna za Italijo.

Iz tega novega položaja, povdarja list, nujno sledi, da bo morala Italija "pospešiti izpopolnitev narodnih vojaških priprav," češ, da ni nič nemogočega, da bi obe demokratski državi sami ne podvezli oboroženega napada, da preprečite porast moči totalitarnih držav. Vendar pa je to opozorilo pisano v takem tonu, da izključuje vsako senzacijo, rekoč, da Italije ta angleško-francoska zveza ni nič presenetila, še manj pa vznemirila, češ, da se je to vse že prej vedelo. Da je pa ravno nasprotno res, se more razvideti iz pisanja v časopisih še komaj pred par dnevi.

Listi so se zdaj znova vrgli na napade na Francijo. Med prvimi, kar ji mečejo v obraz, je njeno približevanje španjskemu generalu Francu zadnjih dni. Pri tem ji zagotavljajo, da se ji njeni poizkusi, da bi prišla na prijateljsko stališče z "novo Španijo", ne bodo posrečili, češ, da se Franco dobro spominja prejšnjega francoskega stališča napram njemu. Tako pravijo, je Franco pred začetkom ofenzive v Kataloniji, 23. decembra, apeliral na Francijo, naj pošlje svojega zastopnika k njegovi vladi, a francoska vlada je apel odklonila. Zdaj, pravijo, je prepozno, da bi se moglo začeti kako kupčevanje s Španijo, češ, da sadovi žrtev v vojni bodo ostali v Španiji in ne morejo na nje upati njeni prejšnji nasprotniki.

ŠPANSKA VLA- DA IZGUBLJA

Razne vesti o bodočih načrtih španske vlade.

Pariz, Francija. — Vse močnejše vesti se porajajo te dni o bodočem poteku razvojev v Španiji, zlasti o načrtih vlade. Dočim se od nekaterih strani trdi, da je srednja Španija z Madridom vred odločena, nadaljevati vojno, pa vedo zopet drugi povedati, da se voditelji tamkaj že pogajajo za mir z generalom Francom. Min. predsednik Negrin, ki je točasno ob francoski meji, baje namerava voditi vojno do skrajnosti. Koliko je na vsem tem resnice, je nemogoče ugotoviti; ve se le toliko, da je Katalonija zdaj popolnoma v nacionalističnih rokah, in deloma tudi že otok Minorca.

KRALJEVO POTOVANJE JIM DELA SKRBI

London, Anglija. — Angleški vladni krogi so v skrbeh, da bi kraljevski par na nameravanem potovanju po Ameriki letos ne užival takega spoštovanja, kakor bi se pričakovalo, da se mu bo izkazovalo, zlasti še, da bi ameriško časopisje ne pisalo kaj žaljivega ob času obiska. V to svrhu so se po tukajšnjem ameriškem poslaniku obrnili na predsednika Roosevelta, naj vpliva na časopisje, da se bo vzdržalo vsake neugodne kritike ob tem času. Zagrozili so, ako ne bo ta apel upoštevan, da se utegne potovanje sploh preklicati, podobno, kakor se je lani preklicalo potovanje bivšega kralja Edvarda, ker so se v ameriškem časopisju priobčevali napadi proti njemu. Povdarja se predvsem, da ni namen obiska, da bi se pridobila Amerika za kak vojni pakt z Anglijo.

KOLIKO VE MESTNI OTROK O FARMI

Chicago, Ill. — Na Mozart osnovni šoli, 2200 No. Hamilton ave., so učitelji zadnje sredo napravili zanimiv pozizkus. Pokazali so 207 učencev 7. in 8. razreda pšenični klas in jih vprašali, kaj je to. Pravilni odgovor jih je dalo samo 54. Od ostalih jih je 109 odkrito priznalo, da ne vedo. Drugi odgovori so se glasili: 27 oves, 8 rž, 5 ječmen, eden koruza in eden celo — posušena zelena (celery).

PRIPRAVE ZA OTVORITEV RAZSTAVE

San Francisco, Cal. — Tukajšnje mesto je končalo z zadnjimi pripravami za otvoritev svetovne razstave, ki se bo izvršila prihodnjo soboto, 18. februarja. Za ta dan je guverner proglasil državni praznik za vso Kalifornijo, v mestu San Francisco pa bodo uradne proslave trajale kar

PAPEŽ PIJ XI. VELIK ZAGOVORNIK MIRU IN SOCIALNE PRAVIČNOSTI UMRL V PETEK ZJUTRAJ.

Vatikan. — 10. febr. — Davi ob pol 6 uri so zvonovi sv. Petra naznanili tužno vest večnemu mestu, da je izdihnil svojo dušo 261-ti poglavar Rimsko katoliške cerkve Sv. Oče Pij XI. v 81 letu starosti.

Kakor je bilo že poročano je Sv. Očeta napadla zadnji terek influenza, iz katere se je pozneje razvila srčna naduha. Radi oslabelosti od prejšnjega bolehanja in in slabega srca je nastopila kriza, ki je vzela Njegovi svetosti Piju XI. življenje danes v petek zjutraj.

Papež Pij XI. je bil znán kot velik zagovornik miru in socialne pravičnosti. V ta namen je veliko molil in posredoval, dasi ga svet ni poslušal, kakor bi moral. V tem oziru je svet zgubil enega največjih ljubiteljev miru in pravičnosti.

Pogreb se bo vršil najbrže v sredo 15. febr. ako ne bo med tem še kake nadaljne spremembe. Natančneje poročilo o vsem sledi v prihodnjih številkah.

NEUGODEN GLAS ZA ANGLIJO

Montreal, Que. — Eden tukajšnjih listov je zadnje sredo priobčil članek, v katerem se navaja izjava, ki jo je podal župan Houde ob nekem banketu in ki bo gotovo našla kaj neugoden odmev v Angliji. Po ugotavljanju lista je namreč župan povdaril, da v slučaju vojne med Anglijo in Italijo bodo simpatije francoskih Kanadcev odločno na strani Italije, češ, da ti Francozi so "fašisti po krvi, ako že ne po imenu".

DEL. TAJNICA TAJNO ZA- SLIŠANA

Washington, D. C. — Pred kongresnim juridičnim odborom je zadnje sredo nastopila delavska tajnica Perkins, da odgovori na obdolžbe, ki so bile pred kratkim vložene proti njej, češ, da je kršila zakone, ker ni dopustila deportacije Bridgese, ki je ožigosan kot komunist. Zaslisevanje je bilo za zaprtimi vrati in tajnica je v svoji izjavi povdarjala, da obdolžbe niso utemeljene in da je njen patriotizem, o katerem so se izražali dvomi, tolikšen, kakor vsakega drugega Američan.

RAZOČARANJE ALI VESELJE?

Živahna kampanja za razširjenje katol. dnevnika "Amer. Slovenca" je v teku. Kdo bo zmagal? Tisti, ki bo v tej kampanji porabil vsako prsto uro za agitacijo. Prihodnji teden bo objavljeno prvo obširnejše poročilo o kampanji. Ali bo vaša naselbina v seznamu? Ako ne, zakaj ne? Agitatorji kvišku glave in na agitacijo. Ne pozabite, da je mesec februar za agitacijo in za vaše kandidate dvakrat tako važen, kakor bo potem mesec marec. V februarju štejejo glasovi od starih in novih naročnin še enkrat toliko, kakor bodo potem v marcu. Zato agitirajte zdaj!

PREDLOG PROTI KON- TESTOM

Bismarck, N. D. — V državnem senatu se je v sredo postavil zakonski predlog, ki prepoveduje pod globo \$100 upravljanje kakega kontesta lepotic ali izvolitev kralja in kraljice, in tudi udeležbo pri trijotizem, o katerem so se izražali dvomi, tolikšen, kakor vsakega drugega Američan.

JUDOVSKJE ZAHTEVE

London, Anglija. — Kakor že poročano, se vrši točasno v Londonu konferenca, ki naj bi končno veljavno rešila sporna narodnostno vprašanje v Palestini. H konferenci so bili poklicani zastopniki Judov in Arabcev. Voditelj judovske skupine, dr. Weizman, je v sredo postavil angleški vladi več zahtev, med katerimi je glavna ta, da se mora dovoliti Judom svobodno priseljevanje v Palestino, kolikor jih pač more dežela absorbirati. Ravno to pa je točka, kateri se Arabci najbolj protivijo.

NENAVADNO ODKRITJE V ŠPANJI

Bourg-Madame, Francija. — Pri razoroževanju vojaštva španske vladne armade, ki se je umaknilo iz Katalonije preko meje, so francoski obmejni stražniki prišli na presenetljivo odkritje: Pri španskem vladnem vojaštvu so našli nemško municijo. Eden španskih častnikov se je pri tem izrazil, da je vlada dobivala orožje iz Nemčije že skozi leto dni, in so nove zaloge prihajale od časa do časa.

Katoliški Slovenci naročajte "Amerikanski Slovenec"

Iz Jugoslavije

Devetnajstletna dekle pobegnila od doma, ker se nista razumela z bratom in ji je ta grozil. — Žalostno dejanje priletne starke v Mariboru. — Smrtna kosa. — Še druge vesti in novice iz domovine.

Izginila brez sledu

Kranj, 23. jan. — V tovarni "Inteks" na Farovski lok pri Kranju je bila zaposlena kot delavka 19 letna Anica Hribar, rodona iz Zapoge pri Smedniku. Stanovala je v Čirčičah pri družini Janeza Grabca, ker ji je bilo od doma predalec za v tovarno. V Čirčičah je stanovala tudi Anin brat, s katerim pa že precej časa ni bila v prijateljskem odnosu, ker ji je brat branil njenega izvoljenca in hotel, da bi se poročila z nekim posestnikom v bližini Smednika. Ana pa je vztrajala v ljubezni do svojega fanta, tovarniškega delavca v "Jugobruni", in se nameravala z njim tudi poročiti.

Na praznik sv. Treh kraljev je šla Ana v spremstvu svojega fanta v kino "Narodni dom", v Kranju, in sicer k zadnji predstavi, domov pa se je vrnila okrog 11 ponoči. Prihodnji dan zgodaj zjutraj pa jo je ves razburjen spet obiskal njen brat in jo zmerjal, ker še ni pretrgala zveze s svojim fantom. Dekle ga je zavrnilo, da mu ne bo pustila vmešavati se v njene osebne zadeve. Beseda je dala besedo in Ana je bratu pokazala vrata. On je pa skočil proti njej in jo udaril. Dekle mu je odločno odgovorila, da jo ne bo več pretepaval in nekaj namignila kot na samom. Namig se je oblekla in zbežala proti Kranju. Brat jo je dohitel na kokrskem mostu in sta se vrnila domov, nakar se je dekle podala v tovarno na delo in delala do konca ur, domov se pa ni vrnila.

Svojim tovarišičam je Hribarjeva pogosto tožila, da ji gredo nesporazumi z bratom hudo na živce in da jo zaradi tega zelo pogosto boli glava. Ko je doživela dne 7. januarja ponovno hud spor z bratom, se ji je zadel položaj nezvdržen in je pobegnila. Ker do sedaj še ni o nesrečnem dekletu nobenega sledu, domnevajo, da si je končala življenje. Ni pa izključeno upanje, da tega strašnega koraka še ni storila in se bo brzo vrnila domov.

V duševni zmedenosti skozi okno

Maribor, 22. jan. — V Mariborju ulici stanuje v drugem nadstropju hiše št. 25. upokojeni podpolkovnik Jugovič s soprogo in taško Franciško Rumler, staro 75 let, ki je več kot 8 mesecev ležala v postelji hudo bolna in od časa do časa so jo morali prepeljati v bolnišnico, kjer se je njeno zdravstveno stanje zelo poslabšalo. Pred nekaj tedni so jo prepeljali iz bolnišnice spet v stanovanje njene hčerke. Kakor vsak dan, so ji tudi danes pospravljali in zračili sobo. Okno je bilo odprto, hčer-

ka pa je za čas odšla v kuhinjo. Na doslej nepojasnjen način se je stara žena povzpela s posteljo na okno in se vrgla iz drugega nadstropja v globino. Priletela je z glavo na tlak in si zlomila levo roko, čeljust, močno si je poskodovala obraz in si pretresla možgane. Ležala je precej časa na ulici, dokler niso prišli mimo neki pasanti, ki so jo tam opazili ter obvestili o nesreči njeno hčerko. Prenesli so jo v stanovanje, toda bila je vsaka pomoč prepozna in je starica kmalu umrla. Dejanje je izvršila v duševni zmedenosti, ki jo je povzročila neozdravljiva bolezen.

Podjeten kupovalec

Hi krznarju Albrehtu Fröhlichu v Celju je nekega popoldneva vstopil neznan mož, ki je govoril hrvaško in hotel kupiti kapo. Trgovec mu je razkazoval svojo robo in jo razložil po mizi, neznanec je pa očitno bolj zanimal petstodinarski bankovec, ki je ležal na mizi poleg kape, kajti ko se je trgovec za trenutek odstranil, je neznanec izginil in z njim vred tudi petstotak.

Smrtna kosa

Na Remniku je umrl Anton Krelj, cerkveni ključar pod Sv. Pankracijem star 80 let. — V Ločah pri Poljčanah je umrla Marija Lah, žena željezniškega uslužbenca v pokopju. — Na Vrhniki je umrl Mihael Opeka, dolgoletni član načelstva Hranilnice in posojilnice na Vrhniki. — V Ljubljani je umrla Marija Vencajzova; roj. Žužek, vdova po pok. odvetniku.

Ta je bil pa tič

Trgovec in posestnik v Domžalah Franc Šmon je dobil leta 1937 za 1500 dinarjev v zastavo elektromotor od Janeza Cerarja, p. d. Logarja iz Doba. Naslednje leto je bil Šmonu elektromotor ukraden. Ker potem Šmon ni mogel Cerarju vrniti motorja, niti plačati 5000 Din odškodnine, ga je Cerar tožil. Orožniki so pa stvar še nadalje preiskavali in dognali, da je motor ukradel sam Cerar v družbi svojega hlapca Matevža Oblaka s Polhovoga gradca. Ker Cerar hlapcu ni hotel izplačati dogovorjene nagrade, je ta povedal kako je bilo.

Statistika prebivalstva

V fari Krško na Dolenjskem, se je lansko leto rodilo komaj 53 otrok, kar je vsakako malo za faro, ki šteje 1500 prebivalcev. Umrla je pa 81 ljudi, od teh več moških kakor ženskih. Porok je bilo samo 14, kar je gotovo posledica slabih gmotnih razmer prebivalstva.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago Telefon: CANAL 5544

The first and the oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto\$5.00	For one year\$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrta leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto\$6.00	For one year\$6.00
Za pol leta 3.00	For half year 3.00
Za četrta leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vrad dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Ob Lincolnovem rojstnem dnevu

ABRAHAM LINCOLN, AMERIŠKI SAMOUK-VELIKAN

(12. februarja 1809 — 15. aprila 1865.)

V tok življenja Abrahama Lincolna, šestnajstega predsednika Združenih držav, so vpleteni nekateri izmed najpomembnejših dogodiljev v ameriški zgodovini. Boril se je z uspehom za odpravo človeškega suženjstva, katerega obstoj je ogorčal čut pravičnosti mnogih Amerikancev in je bil v ostrem protislovju z osnovnimi načeli Izjave neodvisnosti. Boril se je, da se ohrani celotnost Združenih držav, in ohranil je narodno edinstvo, pretrgano od krvave državljanske vojne.

Njegov dramatični povzdig iz skromnih začetkov, njegovo poudarjanje narodnega edinstva, njegova človekoljubna socialna filozofija in končno njegova tragična smrt po morilčevi krogli — vse to je prispelo k temu, da je Abraham Lincoln postal ena izmed najbolj znamenitih postav v ameriškem življenju.

Rodil se je v leseni koči v Harding county v državi Kentucky. Oče mu je bil kmet pionirskega pokolenja, malone nepismen. Mati njegova je bila tudi skromnega rodu, ali izredno nadarjena in značajna — znala je čitati, ne pa pisati. Mladi Abraham je pohajal šolo za skoraj leto dni. Učil se je pa mnogo sam, ker je posvečal čitanju vsak trenotek počitka od težkega poljedelskega dela.

Ko je bil dvajset let star, je bil vzrastle od izredno visoke postave, skoraj 6 nog 4 inče, in o njegovih krepkih mišicah so sosedje radi govorili. Poskusil je to in ono obrt, dokler se ni končno posvetil pravnstvu in politiki; bil je poprej nekoliko časa gozdni delavec, brodar na reki Mississippi, trgovski pomočnik in vojak. Ko se je nastanil v Springfield, Illinois, je začel učiti se prava in postal je odvetnik v starosti 27 let.

Ni pa nikdar postal pravniški učenjak. Svoj prosti čas je posvečal splošnemu čitanju, zlasti zgodovine in narodnega gospodarstva. Izurjal se je v angleški slovnici in v jasnem in živahnem izražanju ter tako postal mojster angleščine. Vežbal se je v govorništvu in postal sijajen in prepričevalen govornik.

Suženjsko vprašanje je tedaj razburjalo deželo. Južne države so pridelovale bombaž in tobak na velikih plantažah, obdelovanih od sužnjev, in smatrale so suženjstvo za podlago svojega gospodarstva. V severnih državah ni bilo sužnjev. Mnogi ljudje na severu so obsojali suženjstvo iz človečanskih in gospodarskih razlogov, češ, da sistem južnih plantaž zadržuje rast celokupnega naroda. Vsa čas, ko se je šlo za priključitev nove države, bila je ostra borba v kongresu, ali naj se dovoli novi državi imeti suženjstvo ali ne.

Lincoln je postal glavni zagovornik proti-suženjstva. Bil je kandidat za federalnega senatorja leta 1858. Njegove debate s protikandidatom Stephen A. Douglas so razglasile njegovo ime širom vsega naroda, četudi je na volitvah propadel. Dve leti kasneje ga je novo-ustanovljena republikanska stranka imenovala za svojega predsedniškega kandidata in je bil izvoljen.

Njegova zmaga je bila znak za odpad južnih držav. Odpoklicale so svoje kongresnike in ustanovile svojo lastno vlado pod lastnim predsednikom, Jefferson Davis. Sledila so štiri leta vničevalne in krvave državljanske vojne, "Civil War". Dne 1. januarja 1863 je Lincoln izdal zgodovinski proglas, "Emancipation Proclamation", ki je osvobodil vse sužnje. V juliju istega leta se je vršila največja bitka te vojne, pri Gettysburgu v Pennsylvaniji, v kateri je bila vojska Konfederancev poražena. Od tedaj je bila usoda Juga zapečaten in l. 1864 je bil Lincoln zopet kandidat za predsedništvo. Bil je izvoljen z velikansko večino, kar je dokazalo, da je bilo ljudstvo za njim. V aprilu l. 1865 se je uporniška vojska pod generalom Lee udala. Vojna je končala, suženjstvo je bilo odpravljeno in Unija ohranjena. Veliko veselje je zavladalo po severnih državah. To veselje se je pa nenadno spremenilo v narodno

žalje, ko je morilec dne 14. aprila 1865. zvečer ustrelil predsednika, ko je prisostvoval gledališki predstavi v Washingtonu.

Lincolna ni bilo več, ali njegova dela so ostala. Ohranil je Združene države in odpravil madež suženjstva. Njegova socialna filozofija pa, njegova velika vera v ljudstvo, njegovi krasni govori ostanejo inspiracija za vekomaj.

To, kar ljudje govorijo nam, kadar jim gledamo v obraz ni nič posebnega. Zanimivo je le ono, kar ljudje govore za hrbotom svojega bližnjega.

Politikarji rešujejo krize navadno vedno tako, da navijejo davke in z denarjem za davke rešujejo krize. To se pravi, kače lovijo z drugimi rokami.

NAPREJ ZA KAT. TISK

Johnstown, Pa.

Rojaki, v mesecu februarju smo. V mesecu katoliškega tiska. V tem mesecu deluje ves krščanski svet za razširjenje katoliškega čtiva. Tako imamo tudi Slovenci v tem času kampanjo za Amerikanski Slovenec, edini katoliški dnevnik v Ameriki. In ako je potrebna agitacija za kat. tisk po vsem katoliškem svetu, koliko bolj je potrebna med nami amer. Slovenci. Dvomim, da bi po številu med katerim drugim / narodom brezverski tisk naredil več škode, kakor ravno med slov. izseljenci v Ameriki.

Posebno po malih premogarskih naselbinah je veri sovražni tisk uničil versko zavest do temeljev in izgnal iz srca Boga nekaj globoko vernih rojakov. Mogoče boš rekel dragi bratec, kaj to piše, to vemo sami. Pač, da je kampanja za vsakega in za vse prijatelje katoliške misli. Ne pa samo za zastopnike (ce) lista. Kajti le ako bomo vsi delali za skupno dobro, bomo dosegli vspeh.

Imaš na primer prijatelja, ki ti ne bo odrekel naročnine, dasi bi morda zastopniku pokazal vrata. Tako vidiš, si spravil list v hišo in ako ga bo čital, ti bo pozneje hvalečen, od Uprave pa boš prejel nagrado in pa zavest, da si storil dobro delo, ki odteta vse nepravice, ki si jih mogoče imel. Ni prav da samo čakam kaj bo drugi naredil, pač pa da tudi sam nekaj storim, ako hočem zmago. Ali naj bo nas sram delati za katoliško stvar, ki je trdo preizkušena skoro 2000 let. Nasprotniki imajo le evangelijsko sovraštva do Boga in vere in prazne, dasi lepo doneče besede, za jutri, ko ne bo več tebe ne mene. Kjer pa imajo moč, delijo pravičnost z ječami in svincom.

Samo razgovarjaj se par minut z ultra naprednim naprednjakom, o politiki in državi, povedal vam bo kako bi ubijal, ubijal, ubijal samo, da bi imel moč v rokah. Tu se zrcali človečanstvo naših levičarjev, ki jih je izobrazilo brezversko časopisje.

Škoda je le, ker še vedno oni, ki imajo iskrico vere, držijo ta strup v svojih hišah. Da, dva in trije veri sovražni listi čakajo

na mizah, da jih čitaš, le za kat. list prostora ni.

Vprašanje je, kakšni bodo naši nasledniki radi naše brezbriznosti. Oče rojak mi je pravil pred leti, dal bom svoje otroke k krščanskemu nauku, da prejmejo sv. birmo in sv. obhajilo, potem pa naj žive kakor hočejo, jih ne bom komandiral. Oče kot mati, ne ločita petka od svetka, nista bila že na leta pri službi božji. Misli la, da so otroci angelji, da bi mogli ostati v takih okoliščinah praktični katoličani. Zopet neka druga mati: dala sem otroke k krščanskemu nauku, celo v katoliško šolo, prejeli so zakramente. Jaz pa nimam časa, da bi hodila v cerkev, otrok sem dala izučiti, sedaj naj žive, kakor vedo da je prav. Otroci se sedaj ženijo civilno, ne krščujejo svojih otrok, kaj šele, da bi hodili v cerkev. Kaj more koristiti kat. šola, ako starši ne vršijo svojih verskih dolžnosti, ravno tako ne sosedje, celo svetniku bi bilo težko ostati stano-viten v dobrem. Kjer se ob ne-deljah popiva, zabavlja čez vero in duhovnike, kjer čitajo protiverske liste, ali je potem čudno, da morala propada? Preveč črna vidi, poročete, da še slabše je v nekaterih slučajih, kakor je zgoraj opisano. Povedal pa sem to le, da bi spoznali kako potrebno je širiti kat. tisk. Kajti le katoliški list ima možnost, da bi zdrnil na ljudi, da bi začeli misliti sami s svojimi možgani, ne da bi kakšen rdeči propagator mislil zanje.

Večina nas izseljencev se nahaja v jeseni življenja, napnimo svoje poslednje sile, da utrdimo fronto katoliškega slovenskega dnevnika. Torej ako vidiš in spoznaš potrebo kat. tiska, dragi čitateelj, zavijaj rokave in na delo za Amer. Slovenec in videl boš, da bo skupno delo rodilo uspeh, na katerega bomo vsi ponosni.

M. K.

Škof Byrne iz San Juan pravi: "Katoličan, ki mesto katoliških listov čita brezverski tisk, ne more dolgo vzdržati pred nauki paganizma in materializma v svetu".

Kadar pošiljate naročnino ne pozabite omeniti, komu nakanjate svoje glasove!

"VDOVA ROŠLINKA" V MILWAUKEE

Milwaukee, Wis.

Tukajšnji pevski zbor "Planinska Roža" priredi v nedeljo 12. februarja pevski koncert z igro "Vdova Rošlinka" v S. S. Turn dvorani. Pri tej prireditvi bodo sodelovala tudi druga društva.

Mrs. J. Jelenc

Opomba ured.: — Ostali del dopisa smo izpustili, ker sebdina spada v oglase in ne več kot dopis.

TO IN ONO IZ CHICAGO

Chicago, Ill.

Da smo imeli zadnji teden velik snežni vihar je bilo že poročano. Naše ulice so zgledale kaka dva dni, kakor bi imeli strelne järke na vsako stran. Zdaj se pa se solzi sneg bolj in bolj in bo stari že skoro zginil in naredil prostor za novega, katerega nam zopet po radio in časopisih napovedujejo.

Zupanske volitve so zopet tukaj. Vsak večer in celo po dnevi hodijo agitatorji od hiše do hiše in dopovedujejo ljudem o tem in onem kandidatu. Ta ti pove, da boljšega moža ni od Kellya, drugi pa da boljšega ni od Courtneya, tretji zopet od Greena in celo o starem Billu Thompsonu znajo povedati, da je velik "sport" in da bi takega zopet en čas potrebovali. Stara pesem, ki jo čujemo od vsakih volitvah. A kljub temu bodo županske volitve letos le zanimive.

Predpusta bo kmalu konec. Še dober teden in izginil bo.

Mr. Jožef Fajfar, zastopnik tega lista je zopet razvil svojo bojno zastavo in stopil v areno, kot kandidat v sedanjih kampanji "Am. Slovenca". Naredil je načrt, s katerim pravi, da mora zmagati v letošnji kampanji. Ker gre za staro slavo Chicago mu bodo chičažani gotovo velikodušno pomagali. Pokažimo se chičažani, da znamo tudi mi zmagati, če se kaj lotimo.

V nedeljo 19. febr. se bo vršila farna prireditve pri sv. Štefanu. S tem bo zaključena predpustna sezona. Na tej prireditvi bodo imeli celo pravo starokrajško "špehovko", ki namazana z vsemi dobrotami.

Bolnikov imamo letošnjo zimo precej. Dalj časa je bolan Mr. L. Anzelc, ki je pa zdaj že toliko boljši, da uodi okrog. Dalj časa je že bolna hčerka Zorčeve družine na 22nd Place. Te dni je bila operirana v bolnišnici Julia Shifler, hčerka Shiflerjeva družine. Za par dni je položila bolezen v postelje tudi Mr. Leo Mladiča, ki se je pa te dni vrnil na delo. Njegov sin John Mladič, pa je še bolan. Obolen je tudi Mr. Jos. J. Kobal, tajnik družbe sv. Mohorja in se nahaja v bolniški postelji. Hudo bolan se nahaja že dalj časa Mr. John Markovič.

Vsi oni, katerim se pripete razni dogodki in žele, da se objavijo naj iste sporoče telefonično, osebno ali pisмено

uredništvu in jih bo to drage volje objavilo.

TO IN ONO IZ LA SALLE

La Salle, Ill.

Zopet sem se namenil cenjenim bralcem Amer. Slovenca napisati par novic iz naše naselbine. — V št. 21. Amer. Slovenca z dne 1. februarja ste brali o nesreči tukajšnje rojakinje Mrs. Mary Klopčič, da si je žena zlomila desno nogo. Seveda je to žalosten slučaj za moža in celo družino. Ta slučaj nesreče se je pripetil 28. januarja zvečer. Domači so seveda mami-co takoj prepeljali v St. Mary's bolnišnico, a dne 6. februarja so pa morali zdravnik bolnici, Mrs. Klopčič, kateri je več let živela na Edward Ave., odrezati desno nogo. To so hude bolečine, katere je morala žena ob tem prestati in danes sočustvujejo z njo, njenim možem in otroci gotovo vsi, ki imajo srce v prsih. To je pač hud udarec za celo družino Mr. Johna Klopčiča. Dobri ženi želimo, da bi skoraj trdno ozdravela!

V bolnišnici se tudi nahaja rojak Mr. Anton Barlič, kateri si je poškodoval levo oko v Union Coal premogokopu dne 3. februarja. Želimo mu, da bi se skoro ozdravel in še veliko premoga nakopal! — Tudi rojak Anton Urbančič se je moral zopet vrniti nazaj v bolnišnico zaradi poškodovane noge. — Dal Bog vsem skorajšnje ozdravitve in trdnega zdravja!

Dne 5. februarja je gospa štorcklja obiskala družino Mr. in Mrs. Burt E. Nowcomer in jim za spomin podarila krepkega fantka. Družini naše častitke. Mrs. Mary Burt je hčerka Mr. in Mrs. Silv. Kramaršič na Harps St. št. 152. Častitke!

V soboto 4. februarja se je organiziral ves hrib gori v Jamrovcih in so prišli dol v Slov. narodni dom k proslavi 25 letnice zakonskega življenja Mr. in Mrs. Joseph Majcen. Bil je lep party, na katerem se je zbral, bi skoro rekel, ves slovenski živeli. Oba slavljena sta prejela veliko častitk za njun zakonski jubilej. Tem se pridružujemo tudi jaz in jima želimo, da bi zdrava in zadovoljna dočakala še rudi zlatega jubileja!

Rojaki Slovenci! Prav dobro vem, da radi prebirate naš pionirski list Amerikanski Slovenec. Prosil bi vas, da bi se na ta list naročili vsi, ki ga prebirate, pa še niste nanj naročili in da bi ga tudi drugim priporočali, ki ga še nimajo. Sedaj je ravno velika kampanja in lepo bi bilo, če bi tudi naše mesto bilo častno zastopano v tej kampanji. To pa bomo dosegli, če se bomo vsi za to zanimali. — Poždrav vsem!

Anton Strukel, poročevalcec

Papež Leon XIII. pravi: "Katoličani ne morejo nikdar dosti storiti za svoj katoliški tisk. Katoliški listi velikokrat prodro tja, kamor dušni pastir ne more priti. Dober tisk je stalen misijon!"

JUBILEJ SO PRAZNOVALI

Chicago, Ill.

Rad prebiram razne dopise, ki so priobčeni v Amer. Slovencu iz slovenskih naselbin, po katerih izvem, kako se imajo rojaki po širni Ameriki in kaj je novega med njimi. Pa prosim g. urednik, naj bo še meni odmerjeno nekoliko prostora, da naznanim slovenski javnosti, da je dne 29. januarja slavil naš priljubljeni rojak g. L. Korenčan ter ga. Mary Korenčan svojo 35 letnico zakonskega življenja. Zbrali smo se od blizu in daleč v Tomažinovi dvorani, ki je pa bila veliko premajhna, kajti nad 150 ljudi za tako dvorano ni malo. Tudi iz Waukegana so prišli rojaki in Vrhničanje, ker sta tudi spoštovana jubilarita iz Vrhniške doma. Posebno zanimivo je bilo, da sta se tega slavja udeležila tudi tovariš in tovarišica, ki sta oba prišla iz Waukegana. Veliko je bilo častitk, v katerih so navzoči želeli jubilarntoma še mnogo let sreče, zdravja in zadovoljnosti, kakor tudi veliko darov. Naše pridne žene so pa poskrbele za lačne in žejne, da je vladala med udeleženci splošna zadovoljnost. — Stevilnim častitkam, pridruži svojo tudi pisec teh vrst in želi slavljencema še mnogo let!

Leo Mladič

Škof Byrne povdarja: "Ti-soče katoličanov imamo, ki mislijo, da se jih nadleguje le radi take potrebe, da prispevajo tiste dolarje, ki gredo za katol. tisk. Ti ne aplicirajo besede "potreba" na same sebe, namreč da sami zelo potrebujejo tistega, kar jim nudijo, dan za dnem, ali teden za tednom katoliški tisk".

ZAHVALA

La Salle, Ill.

Spodaj podpisana se prav lepo zahvaljujeva za Surprise Party, ki je bil prirejen za 25 letnico najine poroke. Pravi nič nisva vedela, da se kaj pripravljva in zato je bila prireditve v resnici presenečenje. Zahvalo za to sva dolžna predvsem najinim otrokom in na mojima sestrama, Mrs. Marija Račič in Frances Turk, ter njihovim družinam, kakor tudi Mr. Antonu Tomažinu vsi iz Chicago, ter dalje mojemu bratu, Martinu Jurkastu in njegovi družini iz Michiganu.

Lepa hvala tudi vsem ženskam, ki so se toliko trudile, da je bilo vse lepo v redu, in te so: Mrs. Marija Piltaver, Mrs. Anna Schier in Mrs. Marija Savnik. Enako se zahvaljujeva vsem navzočim ter tudi tistim, kateri se niso mogli udeležiti. Hvala muzikantom Mr. Machec orkestre iz De Pue.

Se enkrat prav lepa zahvala vsem skupaj za to prireditve, ki nama bo ostala za vedno v spominu. Imenovala bi vas vse po imenu, pa bi se utegnile kako ime izpustiti, in nam zato oprostite. — Hvala ležna vam (Ogl.) Nick in Jennie Horakovick

"TARZAN IN PREPOVEDANO MESTO"

(47)

(Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

Na krik ljudje se je naglo ozrl tudi Atan Thome. Ni bil strašljivec, toda ob pogledu na to nenavadno prikazen, ki se je v temi tako čudno svetila in plavala med drevesi, se je stresel in v prvem trenutku ni vedel kaj bi počel. Ljudje je pa še vedno neigibno ležal pred njim na tleh.

"Vidva sta v prepovedanem krajevstvu. Ob zori se morata vrniti nazaj!" je strahotno govorila mrtvaška glava, kot da prihajajo glasovi iz kake grobnice. Atan Thome je s tresočo reko pograbil za samokres, katerega je imel vedno v pripravljenosti in sprožil nekaj strelcev proti prikazni.

"Saj me ne moreš umoriti! Jaz sem duh. Jaz sem nesmrten!" je zopet vtože zabobnelo iz prikazni. Atan Thome se je pričel strahu ves tresti. Pripravljen je bil da se poda. "Ob zori se vrnem nazaj," je obljubil. Ko je to izgovoril, je prikazen izginil in ljudje se je zopet zavedal.

Namesto potrebnega počitka, ki bi ju pokrepčal in jima dal novih moči, da bi z dnevom zopet nadaljevala pot, sta Thome in Lal Task prebila noč v strahu. Z dnevom sta se še vedno tresoča odpravila nazaj v dolino. "Odneham pa ne," je čez nekaj časa rekel Thome; "samo začasno se umaknem."

POZOR!

Pogled na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naročnine potekla, obnovi jo in pomagal listu!

Beseda o tem in onem

PROTIVERSKI FANATIZEM

Leon Mladič

Fanatizem ni nikjer dober. Kakor prenapet lok je, ki počí, prej ali slej. Zal, da je te robe toliko najti pri nasprotnikih ver. Protiverski fanatizem je kriv marsikje, da se lastni bratje in sestre grdo gledajo med seboj.

Med Slovenci v Ameriki izvira protiverski fanatizem največ iz pisave protiverskega časopisa. Ta dan za dnem prinaša v hiše članov njihovih jednot in njihovih naročnikov sovraštvo in podpihovanje proti veri in cerkvi. To podpihovanje se vrši v taki obliki, da čitatelji, ki nekaj let do duševno hrano požirajo pridojo ne vedoč kedaj do prepričanja, da je tako res, kakor jim trobi protiverski časnik in zavovarja vero, cerkev in duhovnike in vse, ki so veri in cerkvi zvesti. Lastnega brata ti začrtijo tako odpadniki.

Pa se dobijo ljudje med nami, ki mislijo, da ni res med nami, ki Slovenci še tako hudo, da še ni tako daleč prišlo, kakor to včasih kdo povdarja. Vsi taki se salamenski motijo. Mi Slovenci v Ameriki imamo kar med seboj kos Rusije in Španije. Vzemi to, kdo kakor hočeš, resnično pa je, kar navajam. Kakor čujem se je med našim slovenskim narodom v Ameriki nabralo več tisočakov za komunistično stranko v Španiji, ki se bori pod lažljivo zastavo za "demokracijo". Torej je naš slovenski narod, naš slovenski delavec tudi prispeval za krogelje, s katerimi španski komunistični "lojalisti" streljajo duhovnike in nune. Ali ni to Španija med nami, Ali je treba boljšega dokaza k temu? Tiste organizacije med nami Slovenci v Ameriki, ki vodijo te zbirke za španske komuniste so s tem dokazale, da se pridružijo vsakemu gibanju, ki je naperjeno proti katoličanom, kjerkoli na svetu. Če bi ne bili res taki, bi ne dajali svojih dolarjev v ta namen. In še se dobijo med nami ljudje, ki pravijo, kaj bi se prepirali med seboj, podobni prijatelji, itd. Seveda, mi naj bomo prijatelji z vsakim rokomavharjem, ki nam radi vere pljuje v obraz in bi nas kot katoličane najrajši vse pobili, kakor to delajo v Rusiji.

Vsak Slovenec, bi si moral za vse čase zapisati v svoj spomin

to, kar so nekatere naše podporne slovenske organizacije delale, ko so zbirale in prispevale iz svojih blagajn za pomoč španskim komunistom. Nobenega izgovora ni, da te organizacije niso veri in katoličanom sovražne. Tudi tisti, ki so morda nevedoma prišli v te organizacije zdaj ne morejo reči, da ne sodelujejo z njimi. Če hočejo ali ne, plačujejo za stroškovne in druge sklade pri teh organizacijah in s teh skladov pa gredo darovi španskim komunistom. Torej tudi denar od katoličanov gre za krogelje in pomoč komunistom. Tako vidite se dela. Slovenski socialisti in komunisti so slovenske delavce tako ujeli, da zdaj morajo prispevati k takim ciljem, katere podpirajo voditelji takih organizacij. Katoličan na ta način indirektno kupuje španskim komunistom krogelje proti katoličanom.

Ne gléde na zamero je treba enkrat povedati jasno besedo gléde tega. Narod mora vedeti zakaj gre. Katoličani kaj takega ne smemo podpirati. Na noben način ne. Slovenski mladini je treba to povedati jasno in odločno, da ne bo v take organizacije pristopala, da bi podpirala take cilje, kakoršne imajo socialisti in komunisti. Po moji skromni pameti, kdor k temu molči, sam to podpira. Mi katoliški Slovenci moramo najti kako pot, da vsaj našo mladino obvarujemo pred zajemom iz nasprotnega tabora. Našo mladino pridobimo v naša katoliška društva in našo katoliško jednoto, ki nudi najmodernejše načine zavarovanja. Naredimo načrte in potem na delo. Priporočam, da to zadevo vzamejo v premislek naši vodilni krogi tudi pri naših organizacijah, in naj se začne o tem razpravljati. Kaj bomo čepeli vedno v tihoti, na dan in plan in začnimo delovati, da pridemo do kakega načrta, ki naj povede nas v živahno življenje v tem oziru.

Obenem tudi želim in priporočam, da v sedanjih kampanji A. Ši. se naj vsak katoliški Slovenec v Ameriki nanj sam naroči, pa naj skuša pridobiti listu tudi kakega novega naročnika. Katoliški Slovenci na noge, pokažite mu, da še živimo!

je podlaga za vse druge juhe. Vsaka juha, bodisi zelenjavna, krompirjeva ali iz stročnic, postane krepkejša in mnogo okusnejša, ako ji dodamo nekoliko čiste goveje juhe. Praktična gospodinja bo skuhalo goveje juhe vedno za dva dni. Vzela bo pa poleg običajne količine mesa, ki ga potrebuje za enkratni red (četrt funta) za svojo družino, nekoliko več kosti, da bo imela dobre juhe dovolj za dva dni.

Juho kuhajmo vedno v enem in istem loncu, ki ga rabimo samo za to. Za drugi dan hranimo juho precejeno na hladnem prostoru v dobro položeni ali porcelanasti posodi.

ZA NAŠE GOSPODINJE

Krožnik dobre juhe

Kdo, zlasti pozimi, bi se odrekel krožniku dobre juhe? Dobra juha nas poživí, okrepi in ogreje. Povojna hranilna veda seveda juhe preveč ne priporoča in pravi o njej, da povzroča poapnenje žil, reumatizem in kdo vé kaj še vse. To pravi seveda nova hranilna veda, niso pa o tem kaj takega povedali še zdravniki, vsaj na splošno še ne. Povsod dobite prav stare ljudi, ki so še zdravi in krepki in ki smatrajo dobro juho prav za prav zdravju ne samo koristno, ampak celo potrebno jed. Dobra juha okrepi želodec in ga pravi sprejemljivega za drugo, težjo in gosto jed. Juha je še vedno v seznamu vseh jedilnih listov na prvem mestu, tudi bolniških. "Uživajmo juho, a ne preplavimo z njo želodca" pravi neki slavni zdravnik. Drugi zdravnik pravi: "Juha je tista idealna tekočina, ki se najhitreje spoji s sokovi človeškega telesa, hitreje kakor katera koli druga mrzla in surova tekočina." Hvali jo kot važno sredstvo proti suši telesa in najboljšo hrano za priletne ljudi. Juha je pri nekaterih boleznih obe-

V JUGOSLAVIJO

Vi potujete naglo in prijetno na naših priljubljenih parnikih:

BREMEN • EUROPA

COLUMBUS

NEW YORK • HAMBURG

HANSA • DEUTSCHLAND

Laborne železniške zveze od Cherbourg, Brema ali Hamburga

POVABITE SORODNIKE V EVROPI, NAJ VAS OBIŠČEJO V AMERIKI

Posebno nizke cene za vožnjo iz Evrope med 3. aprilom in 23. aprilom ter 26. junijem in 23. julijem za štiritredensko bivanje v Ameriki.

Za polarnila vprašajte lokalnega agenta ali

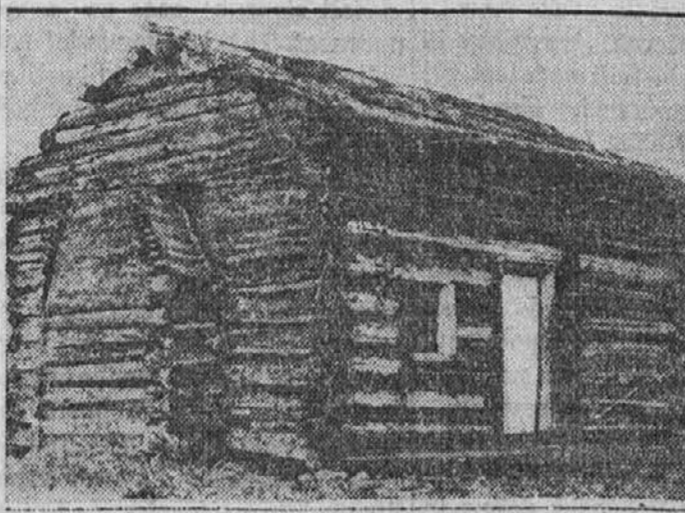
139 W. RANDOLPH ST. CHICAGO, ILLINOIS

HAMBURG-AMERICAN LINE

NORTH GERMAN LLOYD

LINCOLN IN NJEGOVA ROJSTNA HIŠA

S spoštovanjem se Amerika vsako leto spominja svojega nekdanjega velikega predsednika, Abrahama Lincolna, in njegovega dela za svoboditev človeštva ob njegovem rojstnem dnevu, 12. februarja. Ta veliki mož ni bil rojen v palači, marveč v siromašni leseni koči, ki jo kaže spodnja slika.

ko časa, da se meso zmehča. To traja eno uro. Po okusu dodaja nazadnje lahko nekoliko paradiznikove omake ali pa kisle smetane. Na mizo daj s širokimi rezanci, kuhanimi v slanem kropu in odcejenimi, ali pa makaroni.

Šartel

V skledico postaví 1 unčo kvasa, žličico sladkorja, žlico moke in štiri žlice mlačnega mleka. V skledi pa mešaj da narase, 5 unč sirovega masla, 3 žlice sladkorja, 2 jajci in naribano lupinico ene limone. Nato primešaj vzhajani kvasac, 1 funt suhe moke in toliko toplega mleka, da dobiš srednje goste testo. Testo osoli in stepaj toliko časa, da se začne delati mehurji in se loči od kuhališne. Vtepij v testo še pest opranih rozin. Posodo za šartel pomazi s sirovim maslom, stresi noter testo, razravnaj, pokrij s prtičem in postavi na toplo da vzhaja. Vzhajani šartel daš peč v srednje vročo pečico. Peči ga približno tri četrt ure. Ko je pečen, ga zvrni na sito in potresi z vanilijevim sladkorjem.

PRIPRAVA NEKATERIH JEDI

Navadna goveja juha

V tri kvorte mrzle vode deni dva funta govejega mesa, nekaj rahlih kosti in košček govejih jeter. Ko juha zavre prideni koreninico petersilja, korenja, košček zelene in košček pora; lahko prideneš pol lista lorberja, nekaj zrnice popra in prav malo muškatovega cveta. Juho pokrij in jo pusti vreti dve do tri ure, ne dalje. Pene poberi preden de neš notri zelenjavo. Okusnejša pa bo, če pustiš, da vre s penami vred, ker itak padejo na dno. Preden jo odcediš, jo pusti stati kakih pet minut ne da bi vrela.

Ako hočeš imeti dobro goveje meso, potolci ga z lesnim kladivom, ovij ga trdno z vrvice in ga deni kuhat v vrelo vodo. Meso bo na ta način okusnejše, a juha bo precej slabša.

PRAKTIČNI NASVETI

Živila morate hraniti v suhem, hladnem in zračnem prostoru.

Mleko naj bo po možnosti v zaprti posodi iz lončevine.

Sir je treba dobro pokriti, najboljšo s steklenim klobukom.

Maslo in mast hrani v temni posodi, po možnosti v loncu iz gline.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

POZOR!

Ko pošiljate naročnino za "Am. Slovenca" tekomp te kampanje ne pozabite vsakokrat omeniti, komu želite, da se naklonijo vaši glasovi. Upoštevajte to, ker je važno! — Preberite pazno kampanjski oglas in storite tudi vi kaj za svoj katoliški list!

DENARNE POSILJKE

nakazujemo po dnevnem kurzu in prejemniki dobijo iste direktno na dom po pošti brez vsakega odbitka.

Včeraj so bili naše cene:

Za 100 Dinarjev.....\$ 2.45
Za 200 Dinarjev.....\$ 4.75
Za 300 Dinarjev.....\$ 7.00
Za 500 Dinarjev.....\$ 11.00
Za 1000 Dinarjev.....\$ 21.50
Za 2000 Dinarjev.....\$ 42.50

V ITALIJO:

Za 50 Lir.....\$ 3.25
Za 100 Lir.....\$ 6.30
Za 200 Lir.....\$ 12.00

Za pošiljke v ameriških dolarjih je poslali:

Za \$ 5.00.....\$ 5.75
Za \$ 10.00.....\$ 10.85
Za \$ 15.00.....\$ 16.00
Za \$ 25.00.....\$ 26.25

Vse pošiljatve naslovite na:

JOHN JERICH

1849 W. Cermak Road, CHICAGO, ILL.

PREGOVORI

Kjer se konča razumevanje, se začne porog ali navdušenje.

Ljudje so najprvo otroški, pozneje otročji. Kdaj bodo neki odrasli?

Težje nego soditi, se ljudje nauče presoditi, kar jim je tuje in o čemer jim torej ne pristoji nobena sodba.

ZAHVALA

Cicero, III.

V dolžnost si štejeva, da izrečeva srčno zahvalo vsem tistim dragim prijateljem in prijateljicam, ki so se naju na tako nepričakovano način spomnili ob priliki 25 letnice najine poroke. Tihó sva mislila obhajati sama, ne da bi javnost izvedela zanjo. In tako sva mislila, da bo vse tihó ostalo, pa sva se hudo zmotila. Zadeva namreč ni ušla pozornemu spominu nekaterih najinij prijateljev. Dobro so se domislili, in naju povabili na party enega najinega prijatelja, za katerega so dobro vedeli, da se ne bova odrekla. In tako so naju speljali. Ko prideva v Bergarjavo dvorano in ko dobro stopiva čez prag, nama zabučí na uho gromovit Suprise da sva bila oba kar iz sebe. In so nama začeli navzoči izrekati častitke k najeni 25 letnici zakonskega življenja. Potem so naju pekljali za mizo katera je bila vsa obložena z vsako vrstunim okrepčili. ki so jih pripravile izvrstne kuharice naše domače ženske, in potem, ko smo se posedli za mizo nama je darovala z lepim govorom košarico srebrnih rož moje žene nekakinja, Gloria Bohine. Lepe govore so nama naredili John Hribar in Anton Bohinc, švogra, in moj bratranec, John Terselich, za katere vsem skupaj prav lepa hvala.

In ravno tako tudi Johnu Terselichu mlajšemu, srčna hvala za krasni šop cvetic, katere boveda hranila za spomin in poleg tega sva bila deležna lepega darila za katerega so prispevali najini prijatelji, za katerega vsem skupaj srčna hvala.

Dalje se zahvaljujeva vsem skupaj za izraze vašega iskrenega prijateljstva ki ste nama ga izkazovali ob tej priliki, ki nama bodo ostala za vedno v spominu. Še najlepša hvala vsem tistem, ki ste se toliko trudili in vse tako lepo speljali; hvala lepa Vam, ki ste prispevali k tako lepemu darilu. Oprostite da ne bova zavajala nobenih imen, ker bi se lahko katero izpustilo kar bi nama bilo zelo neljubo.

Verjemite nama, dragi prijatelji in prijateljice da nama bo ta dogodek ostal do smrti v spominu, in pripravljena sva se odzvati ob enaki priliki da se še komu drugemu prise odzvati ob enaki priliki, selje. (Ogl.)

Vam hvaležna prijateljca

Mr. and Mrs. John Terselich

NA OBISK V STARO DOMOVINO

10. Izlet po Sloveniji: Od Celja do Novega mesta.

Piše Marie Pristand, Sheboygan, Wis.

Ker smo bile skoro vse izletnice, ki smo se udeležile izleta po Sloveniji, doma iz manjših in večjih mest v Ameriki, in ker je bilo Celje prvo mesto, kjer smo na tem izletu prenočevale, je bilo to za nas nekaj posebnega. Počutili smo se bolj doma. In ker smo dospеле v Celje okrog šestih zvečer in je bil tako cel večer pred nami, si je vsaka hotela nekoliko ogledati mesto in videti kaj Celjani počno ob večerih. V ta namen je bilo treba spraviti v red naše toalete, da smo tako izgledale "ourselves" in "our best". Grupirale smo se v manjše skupine po starosti, po mišljenju, in po slučajnih zahtevah in potrebah. Kakor blisk se je razvedelo po mestu, da so Amerikanke v Celju. Zato je bilo ta večer izredno veliko ljudi na ulicah v sredini mesta, zlasti fantov iz raznih poklicev: uradnikov, častnikov, trgovskih sodrtnikov itd. Razume pa se, da so tudi Celjanke hotele videti kako "se nosijo" njihove ameriške sestre.

Ker pa Celje ni mesto, kjer bi se mogel kdo zgubiti, so skupine izletnic porabile večer za sprehajanje po najprometnejših delih mesta in večer zaključile na vrtu te ali one restavracije ali kavarne in sicer v družbi novih in starih znancev in znank. Da se je pri teh skupinah pelo slovensko in angleško, menda ni treba še posebej povdarjati. Enako se je pelo celo po ulici in gospod stražnik, čuvar nočnega reda in miru, si je najbrže mislil: enkrat ni nobenkrat, saj Amerikank nimamo vsak dan tukaj, in jim je zato pustil njihovo veselje.

Kakor vsa mesta, katerih zgodovina sega nazaj v srednji vek, ima tudi Celje, kojega zgodovina sega nazaj celo v rimsko dobo, to je v stari vek, svoje starinske hiše, svoje ozke ulice in svoj "plac", kakor imajo ameriška mesta svoj "main street". Celje ima celo dva taka trga, enega pred župnijsko cerkvijo in drugega pred mestno hišo, a v novejši dobi je dobilo še tretjega, pred kolodvorom. In ker je Celje važno prometno križišče in poleg tega gospodarsko in kulturno središče južnega Štajerja, se je pod Jugoslavijo zelo dvignilo v vseh ozirih. V mesto so prišle nove tovarne in prebivalstvo je narastlo na skoro 19,000 oseb.

Ta kraj je bil naseljen že v pred-rimski dobi, o čemer pričajo razne izkoptine in drugi ostanki. Rimljani so prišli v ta kraj okrog leta 15 pred Kristusovim rojstvom in so ga imenovali Celeia in od tod Celje. Od tedaj je bilo Celje vedno važna vojaška in trgovska postojanka. Gospodstvo se je dostikrat menjalo: Za Rimljani so prišli Franki in nato Habsburžani, od katerih so dobili celjsko grofje svojo oblast nad temi kraji. Razvaline starega gradu in pa še stojiča "grofija" v mestu pričata o mogočnosti teh grofov.

Ob enajstih naslednji dan je naš avtobus odrinil iz Celja in vozil naprej doli po Savinjski dolini proti Zidanemu mostu. Zčasno se nam je pridružil ljski zdravnik in zobozdravnik Dr. Stane Vrhovec, stari prijatelj našega vodje Mr. Zakrajšeka. Vozil se je z nami do Ribnice in ker je zelo dober družabnik in humorist, smo se izletnice večkrat nasmejale na njegovo račun.

Prvi večji kraj, skozi katerega smo se vozile, je bilo mesto Laško, ki je bilo bolj znano kot Laške toplice, kjer je tukaj staro zdravilišče s toplo vodo. Zdravilišče je last Osrednjega urada za zavarovanje delavcev (Delavske zavarovalnice). Jugoslavija ima namreč dobro razvit sistem za vsakovrstna zavarovanja delavcev. V tem oziru je Jugoslavija daleč naprej pred Ameriko. Mesto Laško je v pretežni večini industrijski, trgovski in obrtniški kraj. Zlasti tekstilna industrija je dobro razvita.

Prihodnji večji kraj in naša postaja so bile Rimske toplice, prijazen kraj ob železnici Zidanost—Celje—Maribor—Dunaj, oziroma Budimpešta. Ze ime pove, da je imel ta kraj opraviti z Rimljani ter da je tukaj kopalnišče z toplo vodo. Tu sta dva vrelna tople vode, rimski in "Amalija". Voda ima nad 37 stopinj C. Značilno je to, da je voda brez duha in okusa in je zato pitna. V bazenu rimskega vrelna so še danes tla iz marmorja iz rimskih časov. Poleg tega so v kopalniški rotundi 4 vplivni kamni z rimskimi napisih, iz katerih je razvidno, da so jih postavili rimski kopalci v počast in zahvalo za ozdravljenje nimfam tega kraja. Učinek kovanja v teh toplicah je nekako isti kakor v znanih toplicah Bad Gastein, kamor so zahajali nekdanji avstrijski cesarji.

Poleg notranjega bazena, so zadnje čase zgradili tudi moderne bazen na prostem, s toplo vodo seveda, in tu smo nekatere izletnice "v vodo skočile". Kot moderno kopalnišče in zdravilišče se je kraj razvil in zaslovel v teku zadnjih 100 let. Leta 1529. so ga namreč napadli Turki, ga izropali in razrušili. Rimske toplice so tudi rojstni kraj našega pesnika Antona Aškercarja.

Naprej doli ob Savinji se dolina zelo zoži in ima obliko soteske, ki se pri Zidanem mostu razcepi na tri strani in sicer v dolno Save proti Zagorju in Ljubljani ter naprej doli ob Savinji proti Brezicam in Zagrebu. Naravno je, da te soteske kontrolirajo prometne zveze daleč naokoli, in da so zato važne danes in še važnejše so bile v preteklosti.

Zidani most je danedan in je bil tudi poprej zelo važno železniško križišče, od kar je stekla Južna železnica l. 1862., ki je zvezala Dunaj s Trstom. Pred tem časom pa je bil ta kraj tudi pristanišče, kjer se je prekladalo blago, ki je prišlo po Savi iz juga in se je tu prekladalo na manjše čolne, ki so vozili blago navzgor po Savi do Zaloga in od tu po Ljubljani in Ljubljano, a na drugi strani pa po Savinji v Celje in naprej gori po Savinjski dolini.

Brez dvoma je bil tukaj zidan most že v rimskih časih, a o njem so samo še sledovi. Leta 1222. je bil postavljen nov most, katerega pa je dal podreti cesar Friderik III. leta 1442., ker se je bojeval s Celjskimi grofi, ki so bili gospodarji teh krajev. L. 1825. so sezidali še stojič most čez Savinjo. Južna železnica je seveda dobila svoj most in Jugoslavija je zgradila pred nekaj leti še tretji most za svojo železniško progo Ljubljana—Zagreb. Tako ima sedaj Zidani most kar tri mostove.

Naš avtobus je krenil tukaj po cesti na levem bregu Save v smeri Zagreb. In ker so bili vsi ti kraji zanimivi, smo izletnice opazovale z napetostjo okolice in smo zato pozabile na drugi zabavo, celo na petje. Strme pečine in strmi brogovi visokih hribov na eni strani naše ceste a na drugi strani prepadi in dolina reka. Treba je bilo enega samega nesrečnega slučaja in katastrofa bi bila tukaj. Toda kofer Rafko je bil močster v svoji stroki, trezen in izkušen, in cesta je bila dovolj široka in dobra in tako smo brez najmanjšega (Dalje pa 4. strani)

GUZAJ

Spisal

JANUŠ GOLEC

LJUDSKA POVEST

Na novem domu je imel priliko, da je spoznal sosede ter tujce, ki so se oglašali pri Drobnetu in popivali ter kvartali večkrat pozno v noč.

Ko je bil lovec s krivcem za klobukom, s torbo ob strani in s puško preko rame, se je upal v Loko pri Žusmu, na Prevorje, Planino, Zagorje in celo v Podčetrtku ob Sotli je že bil. Govoril je narečno slovensko s prostaki, se zabaval z na pol gospodo v gladki nemščini in kmalu je bil dobrodošla osebnost v vseh krajih, katere je gledal z vrha Košence od Drobnetu. Mešetarjem je plačeval po krčmah, steklarji v Loki so ga poznali, da ne drži z gospodo in rudarji v železokopu pri Devici Mariji na Pesku med Podčetrtkom in Olimjem so prisegli nanj kot gospoda, ki ima odprto srce ter žep tudi za onega, ki ruje kot krt pod zemljo, a ne zasluži toliko, da bi preživel sebe z družino vred. Kočarji so kar strmeli vanj, kadar jim je razkadal kot — graščinski nameščeneec, da je lov prav za prav prost. Srna in zajec sta danes tu, jutri tam in lastnik jima je Bog in oni, ki se sreča z njima z dobro pomerjeno puško. Graščina ima zemlje da ne ve kam z njo. Zakaj ne dati revežem vsaj nekaj od preobilice. Dračje je itak vrosto po graščinskih šumah, zakaj bi ne bilo tudi listje in bukovje, ki prepereva od starosti, veter ga podira in trohni v nepreglednih množinah ne le po nedostopnih grabah ter kotanjah, ampak tudi ob lepo pristopnih potih, stezah in kolovozih.

O čemer je Guzajev Franchuh sanjal pri prvem pogledu s Košenskega grebena, to je tudi postal v kratkem času: čislan od nadute gosposke nemškutarije, ker je z njo nemškutaril; ljubljeneec vseh tlačnih ter potrebnih, ker je potrjeval svoj nauk o enakopravnosti, pravičnosti ter vsaj delnem izenačenju premoženja s plačevanjem po zakotnih in tudi dobro obiskanih javnih gostilnah ob glavnih cestah. Ljudje so bili veseli ter navdušeni, ako se jim je ponudila prilika, da so se sestali z graščinskim gospodom, ki je govoril na glas, o čemer so razmišljali oni le na tihem, jim stiskal roko, jih tikal in zahteval od njih, da so mu tudi oni pobratimi.

Mešetarji iz košanske okolice, steklarji iz Loke pri Žusmu, rudarji iz Olimja ter bajtarji po onih siromašnih hribih so bili kmalu organizacija, katero je družil pod Guzajevo vodilno besedo skupen cilj: boj proti krivicam, ki se godijo že toliko in toliko let revežem, ki so obsojeni od roda do roda na najtežje ročno delo. In ta organizacija revežev ter tovarniških in rudniških tlačanov se je širila, romala je od trpina do trpina ne potom pisane, ampak žive besede vsakega, ki je imel kedaj priliko osebne stika z gosposkim "bogom", ki pomaga kot spreten lovec ter miren gozdar pri vseh graščinah od Žusma do Brežic. Guzaj je metal pridno iskre danes tu, jutri tam, tleti je začelo samo in do plamtečega navdušenja so pripomogli že s prisego zavezani najbolj zanesljivi somišljeniki.

Marca in aprila meseca po Guzajevi skoro stalni naselitvi na Košenci, ko so pričeli tako večji sejm na: Planini, v St. Jurju, Šmarju, v Lembergu, pri Sv. Filipu na Selah in drugod, so se raznesle med imovitejše gruntarje vesti, da je bil oro-

pan živinskega izkupička sedaj ta kmet, pa zopet oni nemški ali laški prekupec. Kmečki oderuhi so zakopavali svoj denar v skrivnem pod zemljo na najbolj prikritih krajih, doma pod zaglavjem ni bil varen pred nočnimi tolovaji. Neznani vlomilci so postajali tako drzni, da so v noči pri gospodarjevi prisiljeni navzočnosti zaklali svinjo, mu pustili drobovino v spomin in zginili bogznaj kam. Kakor s svinjami, je bilo seve tudi z drugo živino ter s kurami. O vseh teh ropih obenem na več raznih krajih so tožili le bogatejši sloji, revež se je na tihem muzal, saj je jemal tolovaj tamkaj, kjer je bilo denarja ter blaga ne le za sproti, ampak tudi za bogat prihranek. Okrivljeni so bili napadov na sejmarje, kmečke kurnike, svinjake in hleve ubogi Hrvati iz Zagorja, ki bi naj bili že od nekaj uzmoviči, ako kaj zmanjka Štajercu bolj blizu meje. O Guzaju in o klice poganjajočih njegovih boljševiskih naukih ni sanjal tedaj nihče, najmanj pa oblast z žandarmerije vred. Ti kraji so bili tako daleč proč od kulture in od prometa, da niso prišli niti prav v poštev obcestni ropi in nočne tatvine brez ubojev. Vsak izropani ali okradeni je bil vesel, da je ušel z življenjem in je tožil svojo nesrečo Bogu, oblast se je ganila pred dobrimi petdesetimi leti, ako je kedo pobil kakega gospoda, ne pa le oskubil sejmarja ali kmečkega škrtljanca. Še nekaj let bi bilo zatoniло za božjo "gnado", da bi ne bili zavohali Guzajeve sledi, da ni pokazal on sam oblasti s Kajnovim činom, da so ropi in tatvine od St. Jurja do hrvaške meje delo njegove maščevalne roke radi krivične obsodbe.

Guzaj — Kaj.

Uspehi, stroga tajnost in popolna prikritost je Guzaja tako osmelila, da se je že upal v raznih preoblekah v najbolj prometne kraje in tako pod noč celo v trg St. Jur. Po boljnih gostilnah je nemškutaril, po zakotnih beznicah je zavijal v šentjurskem narečju, plačeval več nego je zapil, kakor se spodobi za boljše oblečenega človeka in kedo bi ga naj bil osumil, da je priklical ravno on v te kraje obcestne rope ter tatvine denarja in blaga.

Ze prvo leto precejšnjega procvita njegovega osvetnega dela bi mu bila njegova drznost skoro usodepolna.

Na dan farnega patrona sv. Jurja 24. aprila je tudi v St. Jurju živahen sejm. In baš ta dan je bil ves trg po koncu, ker je bilo toliko domačih in tujih živinskih kupcev ter prodajalcev okradenih pri belem dnevu na sejmšču, po krčmah, trgovinah in celo v cerkvi pri natlačeno obiskani sejmški sv. maši. Vse se je hudovalo nad Hrvati, ki nimajo kaj vzeti doma, pa hajdi preko Sotle v štajerski žep. Zandarji so tekali okrog, povpraševali, zapisovali, a vsakdo zaslišani se je zadiral nad njimi: "Gromska strela, če bi znal in bi ga bil videl, kedo mi je segel v žep, bi ga že bil sam prijel in z njim obračunal po sejmarško s palico ali pa z nožem s krvavim križem preko dlani tatinske roke!"

(Dalje prih.)

Sirite in priporočajte list "Amerikanski Slovenec"!

(Nadaljevanje s 3. str.)
neprikljke privozili do Radeč ter krenili po železnem mostu na desno stran Save v mesto Radeče, važen industrijski in trgovski kraj. Ustavili pa smo se samo za nakup razglednic in nato nadaljevali pot proti Krškem.

Od tu naprej se je pričela dolina Save polagoma širiti in naša cesta je držala preko pisanih polj in pokošenih travnikov in zato je pričela tudi napetost pri izletnicah popuščati. Kmalu je gospodična Nežka Lah iz Clevelanda intonirala svojo: "Pri Italjančku" in ostale izletnice-pevke so se ji pridružile in staro veselo razpoloženje je bilo zopet v avtobusu. In kakor da bi hotele nadomestiti, kar smo zamudile, je sledila pesem za pesmijo, šala za šalo, smeh za smehom.

V takem razpoloženju smo kmalu prišli do rečice Mirne, ki priteče iz mokronoške doline in se nad Sevnico izliva v Savo. V par minutah nato smo bili nasproti trgu Sevnica, ki je na štajerski strani Save. Tu smo videli novi železni most za železnico, ki veže Trebnje, to je novomeško železnico, z Sevnico, oziroma zagrebško železnico, preko Mokronoga in St. Janža. Od Trebnj do St. Janža je bila ta proga že dolgo v obratu, toda podaljšek od St. Janža do Sevnice pa je šele pred nekaj tedni prišel v promet. Ta podaljšek železnice je nedvomno ogromne koristi za velik del Dolenjske, ker nudi kratko zvezo z Zagrebom.

Trg Sevnica je bil že do sedaj zelo važen prometni kraj. Zlasti lesna industrija je tu dobro razvita. Nova železniška zveza pa ga bo še bolj dvignila. Zapisana zgodovina Sevnice sega nazaj v leto 859. ter ima, kakor vsi drugi večji ob-savski kraji zelo pisano zgodovino, segajočo nazaj v rimsko dobo in še preko nje.

Mesto Krško je bilo naslednji važni kraj, skozi katerega smo se vozile. Tu se savska dolina odpre na široko v rodovito krško polje, in še naprej v dolino reke Krke, za katero je bilo in je še naravno izhodišče na Posavje in na Štajersko. Zato je naravno, da je Krško igralo važno vlogo v življenju tega dela Slovenije. Ze v rimski dobi je bilo tu važno pristanišče za brodarstvo, ki je cvetelo na Savi. Celo ladjedelnicca je bila nekaj tu in vrvi so se tukaj pletle. Tovorne ladje in čolne so namreč vlačili voli po Savi navzgor in zato je bilo treba dolgih in močnih vrvi.

V zgodovinskih listinah se Krško prvič omenja v letu 895., ko je nemški cesar Arnulf podaril bavarskemu plemiču Valtunu krško graščino. Ker je bilo izpostavljeno turškim napadom in je od teh napadov strašno trpelo, so mu bile podeljene pravice mesta že l. 1477. Radi teh napadov so okrog l. 1480. mesto obzidali. Od leta 1463. do 1545. so Turki napadli Krško osemkrat. In ker so sem prihajali tuji s tujim blagom, so večkrat zanesli kugo, ki je tu morila v letih 1578., 1625-26., 1634. in 1635.

Krško je igralo tudi važno vlogo v znanih kmetijskih uporih. Leta 1515. je dosegel te kraje kočevski kmetijski upor, a strašnejši je bil slovensko-hrvatski kmetijski upor l. 1573., ko je okrog 2000 kmetov prikorakalo gori ob Brežic in se utaborilo v Vidmu, to je na nasprotni strani Save od Krškega pod vodstvom Nikole Kupiniča. Ravno krški graščak Jurij Turnski, ki je s podložnimi kmeti strašno kruto

postopal, je bil med glavnimi vzroki upora. Uporne kmete je s pomočjo uskokov (banditov) premagal Jošt Turnski v tem kraju. Bitka je bila pravo "mešarsko klanje". Kmetje so bili oboroženi večinoma samo s sekirami, kosami, vilami, nožmi itd., a nasprotniki s tedaj modernim orožjem. Zato so bili poraženi in plačali strašno ceno za svojo upornost. Tedaj kakor sedaj pač velja geslo, da ni dobro bosti se z bikom, ali, ne spuščaj se v boj, če nisi zadostno pripravljen.

Kostanjevica ob Krki je bila naša prihodnja postaja. Na vožnji iz Krškega proti Kostanjevici smo takoj spoznale, da smo v vinorodnih krajih. Skoro vsi bregovi hribov so posajani s trto, ki se je bahavo sončila v vročem solncu poletnega popoldneva. Bele zidance so se lesketale sredi vinogradov in tako zapeljivo vabile opazovalca, da se jim je bilo težko upirati in prav gotovo bi jo bile kam zavile, da nismo imeli namena biti do noči že v Metliki. Zadovoljile smo se torej s svojimi pogledi na vinograde in njihove zidance z milsljijo na to, kar je v njih, in začet, da smo v tem prelepem idilnem delu Slovenije, odkoder prihaja mnogo naših članic, nas držala v najboljšem razpoloženju. Med tem smo bile že v Kostanjevici.

Kostanjevica je najstarejše mesto na Dolenjskem in leži na otoku. Krka tukaj dela jako oster ovinek in Kostanjčani so prekopali ozko ozemlje nad ovinikom in tako prišli iz polotoka na otok. To so storili radi varnosti pred sovražniki, katerih je bilo v starih časih vedno dovolj. Zlasti uskoki, ki so se skrivali v Gorjancih, so često napadli mesto in ga izropali.

Na tem kraju so imeli že Rimljani svojo vojaško trdnjavo, kakršnih je bilo dosti v dolini Krke. Imenovali so ta kraj Castagneum. Pozneje se je kraj razvil v važno trgovsko in prometno središče in l. 1250 je postalo mesto. Kostanjeviška graščina je bil nekaj cistercijski samostan, ustanovljen l. 1234 v obrambo proti divjim Mažarom.

Po kratkem oddihu smo nadaljevale pot proti St. Jerneju, ki leži nekako sredi pota med Kostanjevico in Novim mestom. St. Jernej je izredno velika in lepa vas, ki ima lice precejšnjega in dobro stoječega trga. Leži sredi obsežnega kompleksa rodovitnih polj in travnikov in radi prijazne lege in ugodnega podnebja prihaja semkaj vsako leto precej letoviščarjev. Znane so St. Jernejske konjske dirke, ki se vrše vsako leto o sv. Petru in Pavlu.

Nekaj kilometrov pred Novim mestom stoji vasica Mali Slatnik, kjer je tu doma naša soizletnica gospa Schlosar iz West Allisa, Wis. Povabila nas je na kozarec pristne dolenjske kaplice — cvička.

Ker nismo imele veliko časa na razpolago, smo si Novo mesto ogledale kar z avtobusa. Za kratek čas smo se ustavile pred hišo sorodnikov soizletnice gospe Novak in nato je naš "konj" krenil nazaj skozi Kandijo proti Metliki.

Škof Lucey iz Amarillo kliče: "Ako ne bo močni duh vere živel, naša demokracija ne bo preživela. To resnično naj vedno in povsod uči in širi katoliški tisk!"

Pisano polje

J. M. Trunk

Strah in še nekaj.

"V začetku je bil strah — in strah je bil v srcu človeka". Tako se glasi prvi stavek dveh člankov "Iz preteklosti človeka" v "Napredku". Stvar utegne biti pouzeta iz kake razprave, ki sloni na podlagi zgolj naturalističnega naziranja o človeškem bistvu. V tem je glavna hiba člankov, ker raznim posameznostim se ne more oporekati, ako se jih loči od te naturalistične podlage. O preteklosti človeka pišati, ni lahka naloga, ako naj zadene tudi resnico, saj je nešteto mnenj n. pr. o postanku in poteku ruske revolucije, ki je bila šele prav včeraj. Res zgodovinski sledovi o bivanju človeka na zemlji ne presegaajo kakih dvanajst tisočletij. Vse drugo je le domevanje. Naturalistično naziranje, ki tvori člankom podlago, in obstaja v mnenju, da je človek le produkt narave brez vsake drugega soodelovanja, brez Boga pač, potrebuje za količ kaj navidezno verjetnost dobo velikih milijonov, ampak niti milijoni let ne morejo menda o razviku in produkciranju človeka zgolj po naravi dokazati, utrditi, ker res eksaktno znanstvo stoji tudi pri milijonih pred celo vrsto zagonek.

Člankar zapiše: "Civilizirani ljudje smo konec konce še zelo blizu divjaka". Brez dvomno. V naši hudo civilizirani Ameriki imamo znane "Hill-Billies" na jugu. Res se je malo razločujejo od naših koloradskih ali arizonskih Indijancev, ki operirajo s kačami. Divjak. Ali je bil človek najprej divjak, ali je postal divjak? Vsa pri naših "Hill-Billies", dasi se mora izraz "divjak" vzeti v zelo ožjem pomenu, vemo, da so — postali divjaki, ker njih predniki, ki so prišli iz Evrope, nikakor niso bili divjaki in že precej civilizirani. Z golim naturalizmom se nikamor ne pride, niti s pomočjo milijonov let.

Poleg narave je v človeku še nekaj več. Ze Aristotel je zapisal vrlo značilno: "Ako se človeku da le, kar je človeškega, se ga oropa in se mu želi slabo". Naši starejši in najmodernejši humanisti so vrlo resni ljudje. Pa pridejo pri zgolj naturalističnem naziranju pri razlaganju pojavo pred — steno, in so prisiljeni govoriti o neki "transcendence", za katero pa pri naturalizmu nimajo nobenega razloga. Človeka se ne more ločiti od supernaturalnega, vsak filozof, vsak humanist, ki skuša iz človeka narediti zgolj naravni produkt krade nekaj od Boga.

Thomas Mann je objavil "Nation" članek "The Coming Humanism". Ampak tudi on stoji pred steno "transcendence", za katero nima razloga. Napram njemu in vsem naturalističnim humanistom imamo delo "Integral Humanism", katero je spisal filozof Jacques Maritain. Tu pravi: "Whether we turn to Rousseau, to Comte, or to Hegel, we find that, while those great representatives of the modern age, on the one hand man is regarded in his existential condition as a purely natural being, who is exhibited as detached from any connection with a spiritual order introducing the ideas of original sin and grace; nevertheless, he cannot be thought of as purely natural, so potent are these connections in his being. They claim to deal with a being in a condition of state of pure nature, and into this purely natural man are poured all the aspirations and all the appeals of a life truly divine — ego dixi: dii estis — which for the Christian spring from the Grace of God".

Da se izrazim podomače, in kakor je zdaj med nami na dnevnem redu: človek ni prišel iz džungla, kar pomeni naturalizem, ampak sam je začel v džungli, bil tja potisnjen po izvirnem grehu, in iz tega "divjastva" se mora dvigniti do humanizma, do civilizacije s pomočjo — odrešenja. Zato imamo Božič, ne kaj božič.

Vse to je hudo trd oreh, in ne vem, če ga more člankar v "Napredku" pregrizniti. Vse nekdanji in sedanji "strah", je prišel šele, ko je človeku radil greha zatemelni razum, ko je postal "divjak", in strah igra pri "veri" ali "verstvu" vlogo, ampak s krščansko vero ta strah nima niti najmanjše zveze.

Ako se priprostim slovenskim delavcem opisuje vpliv strahu, in se jih ne opozori tudi na bistveno razliko med "vero" in vero, in je vse to postavljeno na neznanstveno podlago naturalizma, se s tem slovenske delavce le zavaja, in tako zavajanje ne hasne nikomur, ko le resnica more rešiti.

To je, da pišem o — strahu.

Pratike

Našim čitateljem sporočamo, da smo prejeli zalogo

Pratik za leto 1939,

in sicer obe vrsti

Blaznikovo

kakor tudi

Družinsko

Obe vrsti ste zelo zanimivi in ju krasi številno lepih slik. Naročite si jih takoj, dokler ne poide zaloga.

Vsak komad stane s poštino vred

25 centov

Naročajo se od:

KNJIGARNA

AMER. SLOVENEK

1849 West Cermak Road,

CHICAGO, ILL.

DR. H. M. LANCASTER
DENTIST

2159 West Cermak Rd.

(ogel Leavitt St.)

Tel. Canal 3317

CHICAGO, ILL.

23 LET IZKUŠNJE

Pregleduje oči in predpisuje očala

DR. JOHN I. SMETANA

OPTOMETRIST

1801 So. Ashland Avenue

Tel. Canal 0523

Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

VABILO k naročbi "MOHORJEVIH KNJIG"

Naročniki jih bodo dobili prihodnje jesen:

1. KOLEDAR za leto 1940.
2. VEČERNICE, povest "Pravica do življenja".
3. ZGODOVINA SLOV. NARODA, 16. in poslednji snopič.
4. ŽIVLJENJE SVETNIKOV, 14. snopič.
5. JEZUS DOBRI PASTIR, molitvenik.

Naročnino za Mohorjeve knjige sprejemamo SAMO DO 11. MARCA 1939. Na poznejša naročila se ne bo moglo ozirati. Kdor si torej želi Mohorjevih knjig za prihodnje leto, naj pošlje naročnino čimprej, da ne bo zamudil.

KNJIGE STANEJO\$1.25

z vezanim molitvenikom pa...\$1.50

Naročila za Ameriko sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road
Chicago, Ill.

PRVI SLOVENSKE POGREBNI ZAVOD
V CHICAGO

Louis J. Zefran

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN!

Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmjerne.